

Chanoeka, de overwinning van het licht op het donker

Zoals u weet zijn er twee tempels gebouwd in Jeruzalem. De eerste door Shlomo Hamèlèch (Koning Salomo) en de tweede in 516 voor de jaartelling door Ezra, de tweede tempel is uitgebreid en verfraaid door Herodus (die van de kindermoord). De tempel werd in 70 vernietigd door de Romeinen. Het enige dat er van over is kennen wij als de Klaagmuur. De Joden noemen de Klaagmuur: 'Hakotèl Hama-aravie' , de Westelijke Muur, of kortweg Hakotel.

Tijdens de Tweede Tempelperiode regeerde vanaf 171 voor de jaartelling Antiochus IV in Israël. De joden moesten onder zijn regering op shabbath varkens offeren in de tempel en in de synagoge, de jongetjes mochten niet besneden worden en er mocht geen onderwijs in de Torah gegeven worden. Er stond een beeld van Zeus in Jeruzalem en de tempel was verontreinigd. De priester Matthias uit de familie van de Chasmonaiem in Modiin ten noorden van Jeruzalem begon een opstand tegen de Griekse overheersing en na drie jaar veroverde zijn zoon Judas Maccabeüs Jeruzalem en de tempel. Toen Judas de tempelmenora weer wilde aansteken vond er maar olie voor een dag, hij had acht dagen nodig om weer reine olie te maken. Toch brandde de menora acht dagen op dat kruikje voor een dag. Dat is het wonder dat op Chanoeka herdacht wordt. Dan herdenken de Joden de inwijding van de tempel en steken elke dag een kaarsje meer aan in hun achtarmige kandelaar. Dit jaar valt de eerste dag op 25 december

Thuis heeft elk kind een eigen kandelaar en mag zelf zijn kaarsen aansteken. Zo zien de ramen van een joodse familie er heel feestelijk uit in de winter. Een symbool van licht in de donkere wintertijd. Het kaarsen aansteken voor chanoeka lijkt op de christelijke gewoonte om bij advent elke week een kaars meer aan te steken. Of er een verband is weet ik niet.

Na het aansteken van de kandelaar zingt men thuis het lied MaóZ Tsoer (Een hechte burcht). Kinderen krijgen kleine cadeautjes en spelen met een toltetje met vier hebrewse letters die staan voor Nes Gadol Haja Sjam, een groot wonder vond daar plaats

Op 30 december steekt de burgemeester van Delft samen met vertegenwoordigers van de synagoge en de kerken een Chanoekia aan op de Markt , iedereen is welkom

Goede kerstdagen toegewenst en Sjana Tovah 2025

Bron: internet.

Zelf na te lezen in de apocriefe boeken over de Makkabeeën. Voorts schreef Händel er een oratorium over: Judas Makkabeüs.

Nelli (Nili Chaja) van den IJssel-Groen, gemeente Klal Yisrael, Delft